

Wolfert Lyceum

Openbare daltonschool voor gymnasium, atheneum en havo | Lansingerland

**PROGRAMMA
VAN TOETSING EN AFSLUITING
PTA**

2021-2022

Inleiding

Het eindexamen

Het examen bestaat uit twee delen: het schoolexamen (SE) en het centraal examen (CE). In dit boekje staat alle informatie voor het schoolexamen oftewel het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Het is belangrijk, zowel voor jou als je ouders, om alle informatie goed door te nemen.

Examenreglement

De basis van het PTA is het examenreglement van stichting BOOR. Op de website van de school.

Examencommissie

Elke examencommissie bestaat uit minimaal drie personeelsleden uit de school(locatie), waaronder in ieder geval de examensecretaris, een voorzitter en nog een personeelslid van de school. Leden van het bevoegd gezag, de directeur of diens vervanger, maken geen deel uit van de examencommissie.

De examencommissie draagt in opdracht van de directeur zorg voor:

- de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, kwalitatief, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitbare karakter van het schoolexamen)
- het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen.

Examendossier

De school is verplicht om voor iedere leerling een examendossier bij te houden. Wij verwachten dat je regelmatig in Magister kijkt, want dat is het examendossier. Zo heb je altijd inzicht in je studievoortgang. Ook voor je ouders is het handig in Magister mee te kijken. Je mentor heeft regelmatig een gesprekje met je over de cijfers.

- Havo 4 / vwo 5 - Tweemaal per jaar (na periode 2 en periode 4), ontvang je een uitdraai van de behaalde cijfers.
- Havo 5 / vwo 6 - Eenmaal per jaar (na periode 3), ontvang je een uitdraai van de behaalde cijfers.

Programma van toetsing en afsluiting

Uiterlijk 1 oktober is het PTA via de website van de school beschikbaar. Hierin staan, naast de overzichten per vak, de toetsinstructie en het examenreglement vermeld. De school is verplicht zich aan de afspraken te houden die in het PTA met jou gemaakt worden.

Onderwijsperioden en toetsweken

Het schooljaar is verdeeld in vier onderwijsperioden. Iedere periode wordt afgesloten met een PTA-toetsweek, de vierde periode voor havo 5 / vwo 6 met het CE.

Kijk goed in de jaarkalender (website van de school) wanneer de toetsweken zijn en wanneer andere belangrijke toetsen afgenomen worden. Voor het schoolexamen kun je niet vroeg genoeg beginnen met een goede planning!

PTA-toetsen

Alle PTA-toetsen maken deel uit van het totale schoolexamen. Het totale schoolexamen is een optelsom van alle vakken waarin je examen doet. Soms neemt een vak ook buiten de toetsweek PTA-toetsen af. Als dat het geval is, staat dit duidelijk in het PTA met een verwijzing naar de studiewijzer van het betreffende vak.

Inhaaltoetsen

Gemiste PTA-toetsen mag je inhalen mits de absentieverklaring (zie website van de school) goedgekeurd is. Voor het inhalen van één of meer gemiste PTA-toetsen maak je afspraken via het Toets- en Examensecretariaat.

Herkansingen

Je hebt recht op een herkansing voor PTA-toetsen.

- Havo 4 / vwo 5 - maximaal 2 herkansingen, minimaal 1 (na periode 4)
- Havo 5 / vwo 6 - maximaal 3 herkansingen, minimaal 1 (na periode 3)

Bij een herkansing telt het hoogst behaalde cijfer. Je bent verplicht om je schriftelijk voor de herkansingen aan te melden (zie jaarkalender).

Helaas kun je ook het recht op een herkansing verliezen. Ongeoorloofde afwezigheid, handelingsdelen die te laat ingeleverd of onvoldoende beoordeeld zijn en een te laat ingeleverde praktische opdracht (PO), kunnen je een herkansingsmogelijkheid kosten. Hierover neemt de directeur, in overleg met de examencommissie, een besluit.

Praktische opdrachten

In het PTA-overzicht per vak zie je of je dit jaar voor dat vak een PO moet uitvoeren.

De opdracht wordt uitgevoerd in een aantal fasen. Van tevoren krijg je een instructie waarin het stappenplan en de beoordeling staan beschreven. Het is belangrijk dat je je aan de instructie houdt en voldoende aandacht aan de opdracht besteedt.

Iedere PO-fase wordt afgesloten met een product dat door de docent wordt beoordeeld. Bij een voldoende beoordeling mag je door naar de volgende fase. Als de docent ziet dat je te veel achter loopt met je werkzaamheden voor de PO kan hij je verplichten extra lesuren te besteden aan de PO.

Je levert het eindproduct uiterlijk in op de datum die in de instructie vermeld staat. Voor de PO krijg je een cijfer dat je terugziet in Magister.

Let op: Een PO kun je niet herkansen.

Handelingsdelen

Handelingsdelen (HD) zijn kleinere opdrachten die je bij sommige vakken, naast de toetsen, uitvoert. Als een HD voldoende of goed is, staat in Magister een V of G. Als je een HD onvoldoende hebt gemaakt of te laat hebt ingeleverd, staat in Magister een onvoldoende (O).

De algemene inleverdata zijn (**Let op:** vakken kunnen hierop een uitzondering maken, zie PTA per vak):

Periode	Inleverdatum
PTA 1	29-10-2021
PTA 2	14-01-2022
PTA 3	11-03-2022
PTA 4 (H4/V5)	10-06-2022 ¹

Let op: Een HD is een voorbereiding op de toets. Daarom mag je niet deelnemen aan de toets als een handelingsdeel niet op tijd ingeleverd is. Je gebruikt in dat geval een herkansing om alsnog de toets te maken. Het cijfer van de herkansing wordt vrijgegeven nadat het handelingsdeel voldoende is beoordeeld.

- Havo 4 / vwo 5 – Je kunt alleen bevorderd worden naar het eindexamenjaar als je alle handelingsdelen minimaal met een voldoende hebt afgerond.
- Havo 5 / vwo 6 - Je kunt alleen deelnemen aan het CE als je alle handelingsdelen minimaal met een voldoende hebt afgerond.

Profielwerkstuk

Het profielwerkstuk (PWS) is onderdeel van het schoolexamen en heeft betrekking op één of meer vakken waar je eindexamen in doet. Dit schooljaar ga je verder met het werkstuk en neem je deel aan verplichte lessen en bijeenkomsten. Informatie over hoe je te werk moet gaan en hoe je begeleider het PWS beoordeelt, staat vermeld in de speciale PWS reader PWS. Voor belangrijke data raadpleeg je de jaarkalender, je noteert deze data in je agenda. Het PWS rondt iedereen af in het eindexamenjaar.

Let op: Het afgeronde cijfer van het PWS bepaalt samen met het afgeronde cijfers van de vakken maatschappijleer en CKV het combinatiecijfer. Het combinatiecijfer staat op je eindlijst en doet mee aan de slaag/zak-regeling.

¹ datum onder voorbehoud. Exacte datum volgt via jaarplanning

Bevordering naar examenjaar

In het voorexamenjaar rond je het PTA voor CKV en maatschappijleer (voor vwo reeds afgerond na klas 4) af. Doubleer je onverhoopt in het voorexamenjaar dan krijg je een vrijstelling voor ckv en/of maatschappijleer als je voor deze afgerond een 7 of hoger behaald hebt.

Vaststellen CE-cijfer

De examendocent kent het aantal punten toe conform de norm. Hij/zij maakt daarbij gebruik van informatie die binnen landelijke vakgroepen verspreid wordt over mogelijke interpretaties van de antwoorden. Nadat de eerste corrector het resultaat heeft vastgesteld, gaat het werk naar de tweede corrector die ook het werk beoordeelt. Na overleg wordt het definitieve aantal punten vastgesteld. In het geval dat de eerste en tweede corrector het oneens zijn over de uitslag, kan na bemiddeling van de betrokken directies een derde corrector worden aangevraagd bij de inspectie. Dit is wel een uitzonderlijk geval.

Uiteindelijk komt op de uitslagdag een eindterm per vak die na verrekening met het aantal behaalde punten het eindcijfer bepaalt. Ook dit staat dan vast.

Docenten doen geen uitspraken over de behaalde resultaten tot aan de dag van de uitslag.

Slaag/zak-regeling examenjaar

Wanneer ben je geslaagd?

- als alle eindcijfers voldoende zijn, met gemiddeld minimaal 5.5 voor alle centrale examens
- als er op je eindlijst een 5 staat en de rest van je cijfers voldoende is
- als er tweemaal een 5 op je eindlijst staat (waarvan slechts één 5 bij de kernvakken wiskunde, Engels en Nederlands) met een 6 gemiddeld voor alle vakken
- als er een 4 op je eindlijst staat met een 6 gemiddeld voor alle vakken
- als er een 4 en een 5 op je eindlijst staat met een 6 gemiddeld voor alle vakken

Let op: Bij een eindcijfer lager dan een 4 ben je niet geslaagd.

Cum Laude slagen

Wat is Cum Laude slagen?

Cum Laude is de Latijnse term voor Met Lof. 'Cum' is de Latijnse vertaling van 'Met' en 'Laude' de Latijnse vertaling voor 'Lof'. Deze eervolle vermelding werd voorheen alleen op universiteiten en hogescholen gegeven aan studenten. Sinds het schooljaar 2015/2016 kunnen leerlingen van het voortgezet onderwijs ook cum laude slagen. Op deze manier worden topleerlingen erkend voor hun uitstekende prestaties.

Let op: De regeling voor cum laude zijn voor vwo en havo verschillend!

Wanneer ben je CUM LAUDE geslaagd op het vwo?

- Je bent cum laude geslaagd op het vwo als het gemiddelde van je eindcijfers onafgerond een 8,0 of hoger is.
- Geen eindcijfer mag lager zijn dan een 7
- Extra vakken tellen niet mee.
- Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 7, maar hier geldt dat het cijfer voor de samenstellende onderdelen wel lager mag zijn dan 7. Een 9 voor maatschappijleer, een 5 voor CKV en een 7 voor het profielwerkstuk levert gemiddeld een 7 op.
-

Wanneer ben je CUM LAUDE geslaagd op het havo?

- Je bent cum laude geslaagd op het havo als het gemiddelde van je eindcijfers onafgerond een 8,0 of hoger is.
- Geen eindcijfer mag lager zijn dan een 6
- Extra vakken tellen niet mee.
- Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 6, maar hier geldt dat het cijfer voor de samenstellende onderdelen wel lager mag zijn dan 6. Een 7 voor maatschappijleer, een 5 voor CKV en een 6 voor het profielwerkstuk levert gemiddeld een 6 op.

Inzagerecht PTA

Na het bekend worden van de uitslag van de PTA-toets heeft de kandidaat altijd het recht de toets in te zien. Voor PTA-toetsen vervalt dit recht na vier weken. Gebruikelijk is dat de toets in de klas wordt besproken met uitzondering van de laatste PTA-toets in het schooljaar. Hier is wel het inzagemoment voor de toetsen van toepassing.

Inzagerecht CE, zowel 1e als 2e tijdvak

'Het werk van het centraal examen der kandidaten en de lijst, bedoeld in artikel 56, worden gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.' ([Artikel 57. Bewaren examenwerk, lid 1.](#))

Een leerling heeft het recht om een gemaakt examen (CSE 1) of herexamen (CSE 2) in te zien. Ten aanzien van deze inzage gelden de volgende afspraken:

1. Inzage in een gemaakt examen is mogelijk tot zes maanden na de datum waarop de uitslag van het examen is vastgesteld;
2. Inzage is alleen mogelijk nadat de normering voor het CE1 of CE2 bekend is;
3. De inzage vindt uitsluitend plaats op school en in tegenwoordigheid van de examensecretaris of diens vervanger;
4. Indien de leerling dit wenst, vindt de inzage plaats in tegenwoordigheid van diens ouders/verzorgers;
5. Het is niet toegestaan om (gedeelten van) het gemaakte examenwerk op enigerlei wijze te kopiëren.
6. De school bepaalt op welk tijdstip het examen mag worden ingezien.

NB.

- A. Na CE1 is het aan te raden dat de kandidaat, als hij een vak herkanst, zijn werk van dit vak bespreekt met zijn examendocent. Het geeft hem/haar immers inzicht in zijn/haar prestatie en de kandidaat kan zich dus verbeteren.
- B. Na CE2 is inzage ook mogelijk.
- C. De uitslag (aantal behaalde punten) wordt vastgesteld door de 1e en 2e corrector. Deze uitslag kan dan niet meer worden gewijzigd.

Datalijst

PTA week 1	01-11-2021 t/m 10-11-2021
PTA week 2	17-01-2022 t/m 25-01-2022
PTA week 3	23-03-2022 t/m 01-04-2022
PTA week 4 (H4/V5)	juni 2022 ²
CE1	12-05-2022 t/m 25-05-2022
CE2	20-06-2022 t/m 23-06-2022

Zie voor data inhalen/herkansingen/uitslagdagen de jaarkalender op de website.

Absentieverklaring

Op de website is het formulier te downloaden. Dit formulier moet ingevuld worden indien je een PTA toets mist.

Bijzondere omstandigheden

Bij bijzondere omstandigheden kun je voor een afwijking van het PTA een schriftelijk verzoek indienen bij de secretaris van het eindexamen. Als je nog minderjarig bent, doet een van je ouders/verzorgers dit verzoek

² datum nog nader te bepalen. Exacte datum volgt via jaarplanning

Instructie toetsweek

1. Jassen, tassen en telefoon bergt de leerling voorafgaand aan de toets op in het kluisje.
2. Er is sprake van fraude als de leerling tijdens de toets, op welke wijze dan ook, gebruik maakt van internet terwijl dit niet is toegestaan.
3. Iedere leerling zorgt ervoor dat hij/zij vijf minuten voor aanvang van de toets bij het lokaal aanwezig is.
4. Bij een toets van 45 minuten heeft de leerling recht tot toegang tot 15 minuten na aanvang van de toets. Bij een toets die langer dan 45 minuten duurt tot 30 minuten na aanvang van de toets. De leerling levert het werk uiterlijk in op het eindtijdstip van de toets, tenzij de secretaris van het eindexamen anders beslist.
5. Aan het begin van de zitting controleert de surveillant aan de hand van het proces-verbaal of elke leerling aanwezig is. Alle leerlingen hebben verplicht hun schoolpas bij zich en leggen die op de rechterhoek van hun tafel.
6. Verder gelden de volgende regels:
 - a. Het werk wordt gemaakt op papier, verstrekt door de school.
 - b. De school verstrekt kladpapier; leerlingen mogen geen papier meenemen in het lokaal;
 - c. De leerling vermeldt op het papier zijn naam, het vak, de datum en de klas;
 - d. Het is de surveillant verboden enige mededeling of inlichting over het werk aan de leerling te verstrekken, behoudens een mededeling inzake een fout of onduidelijkheid in de opgaven die door de docent/opsteller van de opgave is doorgegeven.
 - e. Het meenemen van andere dan toegestane boeken, tabellen en andere hulpmiddelen is verboden; de meegenomen attributen mogen geen notities en/of blaadjes bevatten. Atlassen, woordenboeken en binas worden verstrekt door de school, tenzij anders is aangegeven;
 - f. Zonder toestemming van de surveillant mag een leerling het lokaal niet verlaten;
 - g. Fraude meldt de surveillant direct aan de examensecretaris.
7. Onmiddellijk na opening van de opgave-envelop, worden de opgaven en het uitwerkingspapier uitgedeeld. Vanaf het moment van opening van de envelop heerst er volkomen rust in het lokaal.
8. Een leerling, die tijdens een zitting onwel wordt, meldt dit bij de surveillant. In overleg met de secretaris van het eindexamen hervat de leerling de toets en haalt hij de gemiste tijd in. Als de leerling het werk niet kan hervatten, beoordeelt de secretaris van het eindexamen of en zo ja, wanneer het werk alsnog kan worden gemaakt.
9. Bij zittingen van 45 minuten mogen de leerlingen het werk niet inleveren noch het lokaal verlaten vóór het einde van de toets. Bij toetsen langer dan 45 minuten geldt hetzelfde gedurende de eerste 45 minuten van de beschikbare tijd. De leerling mag de laatste 15 minuten het lokaal niet verlaten.

Bij 15 minuten en 5 minuten voor het einde van de toets zal de surveillant die tijdstippen aangeven.

10. Aan het eind van de toets verzamelt de surveillant het werk en controleert hij of iedere leerling het werk heeft ingeleverd. In het geval van een toets van 45 minuten blijven de leerlingen zitten totdat de surveillant het sein geeft om op te staan en het lokaal te verlaten.
11. Met uitzondering van toetsen die langer duren dan 90 minuten is eten en drinken, evenals tijdens normale lessen, niet toegestaan. Bij toetsen waar dit wel mag, maken leerlingen alle verpakkingen voor aanvang van de toets open om geluidsoverlast tijdens de toets te voorkomen.

Lijst van afkortingen

	Gebruikte afkortingen en notaties
Toets	H51/V51 = Tentamen PO = Praktische Opdracht HD = Handelingsdeel
Week	PTA (1/2/3/4) = Tentamenweken Week+nummer = Lesweek P(1/2/3/4) = Lesweek in periode (zie studiewijzers)
Wijze	S = Schriftelijk C = Computer nodig M = Mondeling KL = Kijk- en/of Luistertoets I = Inleveren P = Practicum
Duur	Tijdsduur in minuten (45, 60, 90, 135 of 180 minuten voor S en C, afwijkende tijdsduur mogelijk voor M, KL en P)
Weging	Hoe zwaar telt het werk mee bij de bepaling van het schoolexamencijfer? In wegingsfactor of hele procenten

- Voor alle tentamens geldt dat eerder opgedane, relevante kennis uit voorgaande leerjaren ook getoetst kan worden.
- Voor alle schriftelijke tentamens geldt dat er een woordenboek Nederlands gebruikt mag worden (tenzij expliciet anders vermeld). Andere toegestane hulpmiddelen staan aangegeven bij het PTA per vak.